

Pedagoška psihologija

PV 12, Razredni pouk

Vodenje razreda

- ang. *behaviour management, classroom management*
- uravnavanje vedenja v razredu
- tesno prepleteno s poučevanjem
- povezano z učiteljevimi pojmovanji učenja in vzgoje, z razredno klimo, z metodami poučevanja, s komunikacijo, s socialnimi odnosi v razredu ...

Vodenje razreda

- ena izmed najpogostejših težav in skrbi učiteljev začetnikov

Cilji vodenja razreda

- Zagotoviti dovolj časa za učenje
- Narediti učenje dostopno za vse učence
- Učenje samouravnavanja

Končni cilj poučevanja:

učenec, ki zna uravnavati lastno učenje

Vodenje razreda

- Preprečevanje disciplinskih težav in spodbujanje pozitivnega vedenja v razredu: proaktiven pristop
- Odzivanje na disciplinske težave: reaktiven pristop

Učinkoviti učitelji so proaktivni učitelji.

Oblikovanje postopkov in pravil

- **Postopki** pojasnjujejo, kako se izvršujejo razredne aktivnosti; gre za načine opravljanja stvari v razredu
- **Pravila** določajo pričakovana in prepovedana vedenja v razredu; kaj se sme in kaj ne. Pogosto so zapisana in izobešena. Skladati se morajo s splošnimi šolskimi pravili.

Vzpostavljanje razrednih postopkov

- Določiti postopke, s katerimi učenci ustvarjajo red na svojih mizah, pri opremi v razredu in drugih pripomočkih.
- Določiti, kako pričakujete, da bodo učenci vstopali in zapuščali razred.
- Oblikovati signal in ga pokazati učencem.
- Oblikovati postopke za sodelovanje učencev v razredu.
- Določiti, kako boste dodeljevali, zbirali in vračali naloge.

Oblikovanje pravil

- manj je več
- dovolj splošna, a jasna pravila
- če je le mogoče, pozitivno oblikovana
- skladna s šolskimi pravili
- oblikujemo in osmislimo jih skupaj z učenci
- zapisana in izobešena
- določiti posledice kršenja pravil
- na začetku šolskega leta jim namenimo veliko časa

Metode spodbujanja vedenja

- Ojačevanje s pomočjo učiteljeve pozornosti
Pristop “Pohvali – ignoriraj.”
- Izbiranje ojačevalcev: **Premackovo načelo** ali “babičino pravilo”
- Oblikovanje
- Pozitivna vaja

Kompleksnejši pristopi k spodbujanju vedenja

- Program skupinske odgovornosti
 - Igra dobrega vedenja
- Programi ojačevanja s simboli in znaki
 - Žetoniranje /ang. (token system, token economy)
- Pogodbe med učiteljem in učenci

Spoprijemanje z neželanim vedenjem

- Negativno ojačanje
 - Opišite želeno spremembo na pozitiven način
 - Vztrajajte kljub pritoževanju.
 - Vztrajajte pri dejanjih, ne pri obljubah.
 - Zasičenost
 - Graje
 - Odvzem privilegijev
 - Socialna izolacija
- } **kaznovanje**

Uporaba kaznovanja

- Poskusite strukturirati situacijo tako, da boste uporabili negativno ojačevanje in ne kaznovanja.
- Pri izvajanju kaznovanja bodite dosledni.
- Osredotočite se na vedenje učencev in ne na njihove osebnostne lastnosti. Grajajte umirjeno, vendar odločno.
- Kazen naj ustreza kršitvi

Spodbujanje samouravnavanja vedenja

Vključenost učenca v eno/vse faze uravnavanja vedenja:

- Postavljanje ciljev
- Beleženje in vrednotenje napredka
 - Grafi, dnevnik, kontrolni seznam
 - Možen problem: goljufanje
- Samoojačevanje
 - Ali je ta korak sploh potreben?

Samopoučevanje

Kognitivna modifikacija vedenja (Meichenbaum)

- Odrasli model učence nauči uporabljati samopoučevanje:
 - Kognitivno modeliranje
 - Otrok izvede nalogo pod vodstvom navodil modela
 - Otrok izvede nalogo z glasnim samopoučevanjem
 - Otrok si med izvajanjem naloge šepeta navodila
 - Otrok izvede nalogo z egocentričnim govorom/notranjim monologom.
- Plakati, ki spominjajo učence, da “sami sebi govorijo”

Plakat 1: Med delom

- 1. Delam dovolj hitro?*
- 2. Prenehaj klepetati in se vrni k delu.*
- 3. Koliko časa imam še?*
- 4. Moram prenehati in začeti od začetka?*
- 5. To je zame težko, vendar bom zmogel.*